

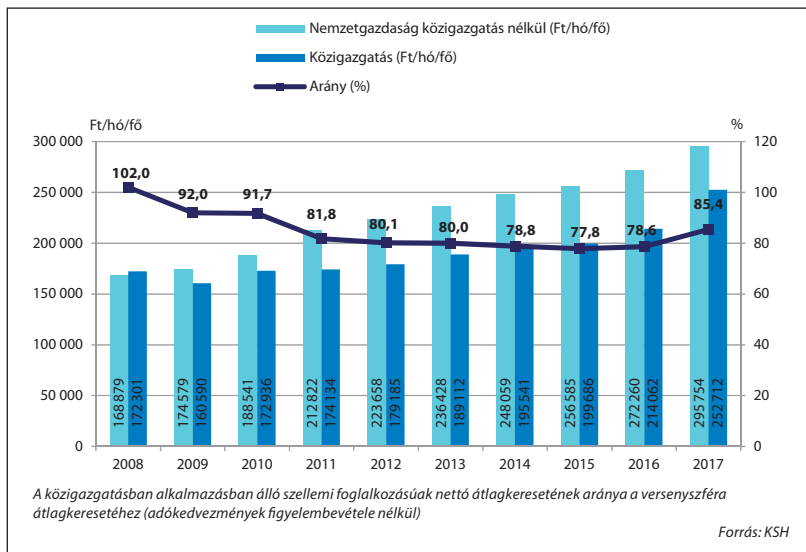
H.3.1. A közigazgatásban alkalmazásban álló szellemi foglalkozásúak nettó átlagkeresetének viszonyítása a versenyszféra átlagkeresetéhez

Az indikátor a közigazgatáson belüli humánerőforrás-gazdálkodás hatékonyságát méri azáltal, hogy a havi illetmény-átlagokat vetíti rá a versenyszféra által foglalkoztatottak kereseti mutatóira. A munkavégzés jellege szerinti bontás alapján csak a szellemi foglalkozásúak kereseti adatait vizsgáljuk, tekintettel arra, hogy a közigazgatásban az arányuk több mint 90%.

A versenyszféra esetében a nettó kereseti adatokra a kormányzat közvetlenül leginkább az adóztatáson és a bérmínimumon keresztül lehet hatással, míg a közigazgatás esetében a keresetek alakítása teljes mértékben a kormányzat döntésétől függ, tekintettel arra, hogy azt jogszabály rögzíti, és a forrásokat a költségvetés biztosítja.

A közsféra kereseti adatai 2008 kivételével minden évben a versenyszféra értékei alatt maradnak. Ez egyfelől a gazdaságosság és a hatékony közpénzfelhasználás irányába mutat, másfelől az európai közszolgáltatások kedvezőtlen demográfiai folyamatok hatására egyre nagyobb figyelmet fordítanak a közsféra, és benne a közigazgatás mint munkáltató pozitív imázsának, versenyképességének növelésére. Ennek értelmében az indikátorra két egymásnak feszülő érdek is hat. A konvergáló kereseti adatok esetében egyrészt a közigazgatás munkaerőpiaci versenyképessége, másrészt a munkaerőpiaci viszonyoknak megfelelő bérköltségek viselése is egyaránt biztosítható.

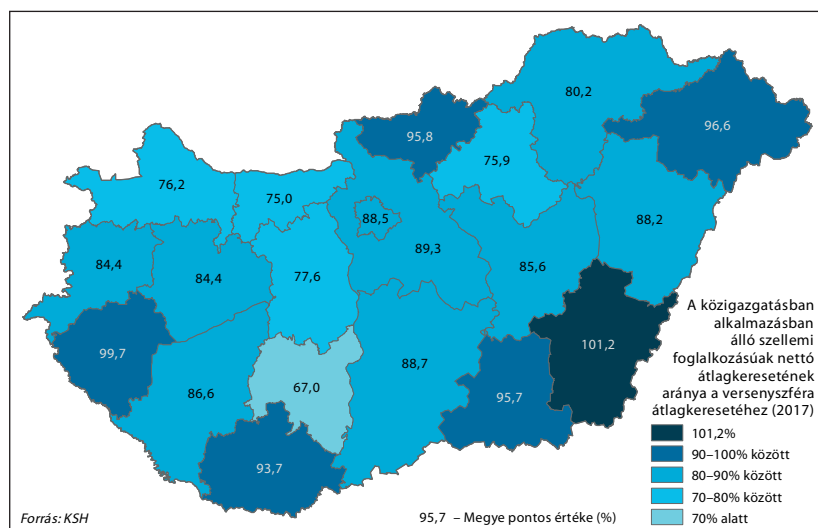
Az arányszám 2008 után jelentős – mintegy 25 százalékpontos – csökkenést mutatott egészen 2015-ig, ami ugyan hatékonyabb közpénzfelhasználást mutat, viszont negatív

hatással van a közigazgatási karrier munkaerőpiaci versenyképességére. Az utóbbi évek stagnálását követően 2017-ben jelentős (mintegy 7 százalékpontos) javulás és az olló záródása állapítható meg a közsféra szempontjából nézve. Módszertani aspektusból érdemes megjegyezni, hogy míg a közigazgatás esetében az értékek a tényleges kereseti adatokat tükrözik, addig a versenyszféra esetében a szürkefoglalkoztatás (zsebbe is történő fizetés) torzítja a képet. Ez alapján vélelmezhető, hogy a két szféra valós keresetei között jelentősebb a különbség a kimutatásban szereplőnél.

A közigazgatáson belüli kötött bértábla miatt viszonylag korlátozottan jelennek meg a munkaerőpiacra jellemző regionális bérkülönbségek, kivéve a magasabb bérkategóriájú központi igazgatási szerveknek helyet adó Budapestet. Területi aspektusból tehát a térképen látható diszparitás leginkább a versenyszféra eltérő kereseti adataiból származik.

A két foglalkoztatási szféra közötti eltérés kapcsán megjegyzendő, hogy Budapesten a már említett központi szervek magasabb bérezése, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg és Zala megyékben az alacsonyabb versenyszféra-jövedelmek miatt az átlagnál kisebb a különbség. Tolna megyében a legnagyobb a versenyszektor bérelőnye, míg Békés az egyetlen olyan megye, ahol a költségvetési szféra keresete meghaladja a nemzetgazdasági átlagot.

Az emelkedő bérszínvonal ellenére a szellemi foglalkozásúak fizetése még mindig jelentősen alacsonyabb a közigazgatásban, mint a versenyszférában, de csökkenő eltéréssel és területileg eltérő mértékben.